

(המשך ממעמד 13)

מעוניין להכיר כמה פלסטינים. נעניתי בשימחה, והוא הזמין אותי לביתו באחד הערבים. בבואי לשם באיחור, מצאתי את הדירה הקטנה גדושה עד אפס מקום בפלסטינים מכל הסוגים — ערבים מישראל, מהשטחים המוחזקים, מירדן וממחנות הפליטים, סטודנטים וגולים, פעילים של גופים הקשורים ב"אירגונים", וכאלה שהייתי בטוח שהם חברי האירגונים עצמם.

עד השעות הקטנות של הבוקר עמדתי באש צולבת, והויכוח הלוהט התנהל בשיא ההתרגשות. למדתי הרבה, הרבה מאד, באותו לילה ארוך בפברב ניריודקי. למדתי **שדבך הבחורים הצעירים האלה, יש רק מוקד אחד כחיים: התחושה שנעשה להם אייזצק נורא, ושאת העוליה הזאת עשו היהודים (או "הציונים"), בעזרת העולם כולו.** למדתי שהאסיפה הבוררת האחת, השורפת את ליבם ממש, היא: שיש, ישראל, והעולם כולו, יכירו בעול הזה, ויודו בו בפה מלא.

למדתי שאין דבר בעולם הנראה להם חשוב יותר מאשר זה: שייכרו בקיומו של העם היי פלסטיני. שייכרו להם: כן, אתם פלסטינים. נעשה לכם עוול.

ומה אז? הדבר הזה עצמו כליכך מעסיק אותם, כל כך מכלה את כל כוחם הנפשי, עד שלא חשבו כלל על האחריות. אפשר היה לקבל את הרושם המזוה שפיתרון בעייתם מעניין אותם בהרבה פחות מאשר עצם ההכרה בקיומה.

להזכיר לעולם

התווכחנו, כמוכן, על תוכנית-השלום שלנו (מדינה פלסטינית חופשית בצד ישראל) ועל תוכנית-ה"שלום" של ה"אירגונים" (מדינה פלסטינית דמוקרטית" בכל הארץ). אולם לויכוח זה חסר הלהט. המצע של הפיר דאיון עניין אותם ללא-שיעור פחות מאשר עצם מילי חמתם להכרה בפלסטין.

צעירים כאלה פוררים עתה בכל רחבי הי עולם. אין ארץ, אין עיר חשובה, כימעט ואין מופע חשוב, שבהם אין מצויים צעירים פלסי מינים כאלה. זהו הרקע המושגם למערכת-פירור עולמית.

טירור — לשם מה? כדי לכפות על ישראל פיתרון מסויים? כדי לשכנע את העולם די...כר בצדיקתם? לא.

המטרה היחידה של טירור זה היא להזי כיר לעולם שישנם פלסטינים. שאי-אפשר לי התעלם מהם. שלעולם לא תהיה מנוחה לאיש, ער שייכרו העולם בעוול שנעשה להם, לדעתם. לכן זהו טירור מסוכן כליכך. כל מטרה הגיונית מגבילה את שיטות הטירור. אינך רוצה לידם, כשאתה רוצה לרכוש אהדת הרוים. אינך משבית אולימפיאדה בינלאומית, כשאתה רוצה לעשות נפשות בקרב האומות. אינך מפיל מטוס אירופי, כשאתה רוצה להצליח באירופה. אבל לטירוריים הפלסטיני אין מגבלות כ" אלה. כי אין לו מטרות כאלה. כשהמטרה הי יחידה היא לעצוק: "אני קיים! אתם לא יכולים להתעלם ממני!" "אני מפורף מפני שי עשיתם לי עוול!" — אין שום סייג.

עולם לא היה טירוריים מסוכן יותר, מלבד הטירור האנארכיסטי בסוף המאה שעברה, שרצה אנשים הפיסר מפשע כדי להציל את האנושות. מוטב שנכין זאת. כל ישראל בחו"ל, כל אשה וילד, כל דבר שיש לו הקשר הקל ביותר לישראל — יהיה נתון בסכנה במשך זמן רב. הרמטכ"ל האנוני כותר, שרותי-הביטחון הי יעיל ביותר, לא יוכל להסל טירור זה לגמרי.

ויכוח עם אחינו הפשע

ערד זיכרון, הקשור קשר הדוק עוד יותר לזוועת מינכן.

קראתי זה עתה בלה מונד כי האיש שתיכנן את פעור לתמינכן היה צעיר בן 36 בשם פואד אסד אל-שמאלי. שמת לפני חודש מסרטן ב'זנבה. אל-שמאלי, כך נאמר, היה מפקד אירגון ספטמבר השחור, שהוא אחד מזורי עות פתח. אחרי מותו המשיכה אשתו בפעולתו, והיא שניצחה על הפשע במינכן.

הכרתי את איי-שמאלי. התווכחתי עימו. זה היה בדצמבר 1969 — כשנתיים לפני שהוקם ספטמבר השחור. הוזמנתי לזנבה למען אירוע מיוחד: להשתתף בוויכוח הפומבי הראשון, פנים-אל-פנים, שהתי נהל איי-פעם בין פעיל פלסטיני ובין איי-ציבורי ישראלי.

(בכל הוויכוחים הקודמים טירבו הערבים אף לשבת בי אולפן אחד עם הישראלים). הפעם אירגן רדיו זנבה ויכוח סביב שולחן אחד.

מלבד שנינו היו צריכים להשתתף בו מנחה שוייצני והצייר הצרפתי-יהודי מארק האלטר, יוזם הוועד הבינ-לאומי של השמאל למען השלום במזרח התיכון.

הערבי הסכים להירדש מהפכני זה של ויי כוח ישיר בתנאי: שלא ייקרא "ויכוח" אלא "עיונות". מכיוון שההגדרה היתה נכונה, הפי כמתים.

בבואי לבניין הרדיו, הוצג בפני צעיר רוה. עצבני במצעת. איני זוכר עם היתה עימו אשה. הוא הוצג בשם

"מר האלד", אך בשיחה פרטית קראו לו פואד. באופן רישמי היה נציג הסטודנטים הפלסטיניים בשווייץ. איר לם המנחה לא הסתיר בשידור שהוא, מייצג את דיעות פתח, והוא עצמו דיבר בשידור בשם, "הדיעות של תנר עת השיחור הפלסטיני פתח".

היה זה שידור חי, אולם הוא הוקלט, והתמליל הי מלא פורסם בגליון העולם הזה (1692) כעבור חודשיים. עיינתי בו השבוע מחדש, כי בינתיים נודע לי כי אותו "מסיה האלד" היה פואד אסד אל-שמאלי.

מה היו דיעותיו של מתכנן הרצח ההמוני?

היה לי קל, באותו ויכוח, לחשוף את הסתירות הי יסודיות בטיעונו. הוא דגל בהגדרה העצמית הלאומית של הפלסטינים, אך שלל אותה מן הישראלים. הוא רצה ב"מדינה פלסטינית חילונית" בכל הארץ, שבה יחיו ביחד ובאחוה מסלמים, נוצרים ויהודים — אך שלל מן היהודים, המהווים בה רוב, את הזכות לקרוא למדינה הזאת בשם "ישראל". הוא רצה שהפלסטינים יהיו ער בים, ויהפכו למנהיגי העולם הערבי כולו, אך שהיהודים

משארו אחר, שבא ברבריו רק לירי ביטוי עקיף. זהו הצד הרגשי.

הוא אמר: "(מצד גולדה, בן-גוריון ודיין) קיימת שלילה מוחלטת של העובדה שקיים עם (פלסטיני), ש" קיים אדם (פלסטיני). שקיימת יישות (פלסטינית)... מה צד האחד (הישראלי) קיימת שלילה מוחלטת של העם השני (הפלסטיני)..."

ולאחר מכן, בתגובה על תוכנית-השלום שלנו: "אפ" שר להציע פיתרון. אולם מי יהיה השותף לפיתרון הי זה? מי ידון עם מי? האם אנו נדון עם המימסד הי ישראלי? עם אלה המחזיקים באדמותינו, עם אלה שב" שנת 1948 הקימו מדינה על חשבוננו תוך עיוות הצדק, עם אלה שבשנת 1967 כבשו אדמות חדשות, ואשר כעת דורשים גבולות, בטוחים ומוסכמים, תיקונים הנלקחים קצת מפה וקצת משם?"

האם נדון עם המימסד הזה? על איזה בסיס? פירושו של דבר הוא, למעשה, הכרה בעול שנעשה בתחילה. אין מנצחים עול! יש להכריז מלחמה על העול!"

נראה שהרגשתי גם או שכאן חבוי העיקר. כי את דבריי-הסיכום שלי פתחתי במילים שיכולתי לאמרם גם השבוע, אחרי פרשת-מינכן: "יש גבולות גם למלחמה בבצע הצדק. מי שרוצה לשים קץ לאיי-צדק, אינו יכול לבצע עול גדול יותר. מי שרוצה ללחום נגד איי-הצדק, אינו יכול לדרוש את חיטולו של עם ישראל. אין צורך לשכוח איי-צדק, אבל צריכים לקחת בחשבון גם את הצדק של הזולת!"

"מה שנוגע לדברים (ש פואד) על הרצון לחיות בצוותא (במדינה פלסטינית) — כאשר אתה בא להרוג אותי, קשה לדרוש ממני להי כון שיש דך ממרות טובות. ודא אעמוד כאן ער שיטות-המלחמה שדכם, למרות שיש לי הרבה מה להגיד ער שיטות אלה!"

ספורט במקום מלחמה

מזכן מאלרו שאיש כזה, החי כל הימים בהרגשה שהעולם כולו עשה לו עול ומתעלם מקיומו, לא ראה כל פסול בהתפרצות אלימה לתוך האולימפיאדה. להיפך, בעיניו היתה זאת, מן הסתם, נקמה מצויינת ב" עולם כולו.

העולם הגיב בזעם ובחלחלה. אלף דוברים במאה שפות חזרו על אותו רעיון: איך העוול פושעים אלה לבצע את זממם דיוקא באולימפיאדה, המוקדשת כל-כ"ר לה לרעיון השלום והאחוה בין העמים?

יש לוויכוח הזה שורש עמוק יותר מכפי שנראה במבט ראשון.

קונראד לורנץ, הפרופסור האוסטרי החוקר את הת נהגות החיות כדי להבין את האדם, טוען, כי האדם הוא חיה חוקפנית. אין הוא מאמין שאפשר להסל תוק-פנות זו, הסבועה בעצם מהותנו, אך לדעתו אפשר לה-ציל את האנושות, ולמנוע מלחמת-שוואה, אם נמצא אפיקים לגיטימיים לפורקן חוקפנות זו. והאפיק הטוב ביותר הוא הספורט.

בפרק האחרון של סיפורו, על התקפנות, כותב לורנץ: "התפקיד החשוב ביותר של הספורט הוא לספק ש" תוס-ביטחון בריא להתלהבות המילחמתית הקולקטיבית, שהיא הצורה העיקרית והמסוכנת ביותר של התוקפנות. האולימפיאדה היא ממש ההזדמנות היחידה שבה אפ שר לבגן את הלימנון הלאומי של אומה אחת, מבלי לי עורר איבה כלפי אומה אחרת."

זהו כך, מפני שהתמסרותו של הספורטאי לנורמות החברתיות הבינלאומיות של הספורט שלו, לאידיאלים של אבירות ומישק הוגן, אינה נופלת מכל התלהבות לאומית. רוח-הצוות, הכרוכה בכל ספורט בינלאומי, מעלה על נס דפוטים רבי-ערך של התנהגות חברתית, שמקורם בתוקפנות.

"קרוב לוודאי שדפוטים אלה התגבשו בשחר התר-בות, בלחץ המלחמה בין השבטים. המידות הטובות של הלוחם האציל, כגון הנכונות להקריב את עצמו על מינבה העניין המשותף, הכניעה הממושעת לסדר-ההדרגות של הקבוצה, העורה ההדדית מול פני סכנת-מוות, ובעיקר הקשר החוק מאין כמוהו של הידידות בין גברים, היתה חיונית לקיום השבט הקטן בימי האדם הקדמון."

"כל המידות הטובות האלה עדיין רצויות באדם הי מודרני, ואנו מכבדים אותן באופן אינסטינקטיבי... לי מרבה המול, ישנן דרכים (מלבד המלחמה) לפיתוח תכונות אלה... כגון ענפי הספורט היותר קשים ומסוכנים."

זהו התפקיד האמיתי של האולימפיאדה: דתת לאומות להתחרות ביניהן ללא מילחמה, לספק פורקן לתוקפנות הלאומית בדרבי שלום, לאפשר לכל עם להתנאות ביישותו הלאומית מבני לדרום את היישות הלאומית של הזולת.

הדגל האחד שחסר

אין התגאיינו כולנו, כאשר אתר שחמורוב השיגה הישג! איך רחב ליבנו כאשר עלה דיגלנו הלאומי אל ראש התורן, בין דגלי האומות! איך התרגשנו, כאשר שמענו את מחאות-הכפיים של הרבבות למשלחתנו, כשעברה בסך על פני הבימה!

אין זה מיקרה שמעשה-ההזוועה של מינכן בוצע עלידי העם האחר שלא הופיע בה כ"י

כך זה התחיל

וכך זה נגמר

בארץ יחדלו מלהיות ישראלים, ויהפכו לפלסטינים בני דת משה.

הוא שלל, כמוכן, את תוכניתנו להקמת מדינה פלסי-טינית בצד ישראל — מכיוון שלא רצה בקיום ישראל. (זה היה עוד לפני שהבריו בביירות מצאו לנחוק לפרסם ספר שלם בערבית נגד תוכנית זו ונגדי אישית). הוא שלל גם בהריפות רבה את ה"אפורטוסות" של מדינות ערב.

הפרכתי את הדברים ללא מאמיי-תר, ויצאתי מן הוויכוח בתחושה של ניצחון.

אבל היתה לי הרגשה סתומה שלא הטעי-נות הממשיות של פואד היו חשובות לו, אלא